

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY
B.A. Minor/Cor 1st Semester Examination, 2024-25

SANMIN101T/SANCOR101T-SANSKRIT

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 50

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.*

UNIT-I

1. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु यथेच्छं पञ्चकस्य संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च अशुद्धिसंशोधनं क्रियताम् । $1 \times 5 = 5$
  - (क) स्वादुमन्तं भुनक्ति शिशुः ।
  - (ख) वर्षायां नभः मेघाच्छन्नं भवति ।
  - (ग) विपदि देहि मे धनं भवान् ।
  - (घ) प्राते भगवानं स्मरेत् ।
  - (ঙ) नक्ते जाग्रन्ति चौराः ।
  - (চ) राजा सयत्नेन प्रजां पालयति ।
  - (ছ) तस्य मने सुखो नास्ति ।
2. यथेच्छं पञ्चभिः अव्ययपदैः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च वाक्यरचना कार्या । $1 \times 5 = 5$
  - अद्य, तदा, सायम्, उपरि, प्राक्, परितः, परम् ।
3. अधोलिखितेषु यथेच्छं पञ्चकस्य वाच्यपरिवर्तनं कार्यम् । $1 \times 5 = 5$
  - (क) स विद्यालयं गच्छति ।
  - (ख) मुनिः ध्यानं करोति ।
  - (ग) अहं त्वां पश्यामि ।
  - (ঘ) शिशुः मोदकं खादति ।
  - (ঙ) कविः संस्कृतं लिखति ।
  - (চ) अहं पुस्तकं पठामि ।
  - (ছ) रामः विहगान् पश्यति ।
4. अधोलिखितेषु यथेच्छम् एकस्य अनुच्छेदस्य संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च अनुवादः कार्यः । $10 \times 1 = 10$
  - (ক) প্রাচীনকালে কলিঙ্গদেশে শোভাবতী নামে এক নগরী ছিল। প্রভূত ঐশ্বর্য ও বীর্যের জন্য প্রসিদ্ধ প্রদ্যুম্ন সেই নগরীর রাজা ছিলেন। তিনি সেই নগরীর কোনও এক স্থলে বহু ব্রাহ্মণ অধুষিত যজ্ঞস্থান নামে এক গ্রাম স্থাপন করেন। সেই গ্রামে বেদ পারদর্শী ব্রাহ্মণেরা বাস করতেন।

In ancient time, there was a city by name by Shobhavati in the Kalinga country. The city was ruled over by Pradyumna who was known for his great power and strength. There in a certain part, he set up a village called Yajnasthana, inhabited by many Brahmanas. There lived Brahmanas who were well versed in the Vedas.

(ख) पुराकाले बोधिसत्त्व कोशल देशे कोनो एक ब्राह्मणकुले जन्मग्रहण करेछिले। ताँर तिनटि कन्या हयेछिल। तादेर विवाहेर पूर्वै तिनि परलोक गमन करेन। परजन्मे तिनि श्वर्णहंस हये हिमालय प्रदेशेर कोन सरोवरे बास करते लागलेन।

Long ago, Bodhisattva was born in a Brahmin family in the province of Koshala. He had three daughters. He passed away before their marriage. He became a Golden Swan in the next birth and lived in a certain lake in the province of the Himalayas.

UNIT-II

5. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु यथेच्छं पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः । $2 \times 5 = 10$

- (क) किं तावत् समवृत्तम् ? एकमुदाहरणं देयम् ।
- (ख) छन्दःशास्त्रे कति गणाः स्वीकृताः ? के च ते ?
- (ग) जातेः लक्षणं लिख्यताम् ।
- (घ) यतेः लक्षणं लिख्यताम् ।
- (ङ) उपेन्द्रवज्ञाछन्दसः लक्षणं किम् ?
- (च) छन्दःशास्त्रे के लघुवर्णाः इति कथ्यन्ते ?
- (छ) शालिनीछन्दसः लक्षणं किम् ?

6. यथेच्छम् एकस्य छन्दोनिर्णयः करणीयः । $5 \times 1 = 5$

- (क) यात्येकतोऽस्तशिख्यरं पतिरोषधीनाम्
आविष्कृतोऽरुणपुरःसर एकतोऽर्कः ।
तेजोद्वयस्य युगपद्यसनोदयाभ्यां
लोको नियम्यत इवात्मदशान्तरेषु ।
- (ख) प्रवर्ततां प्रकृतिहिताय पार्थिवः
सरस्वती श्रुतिमहतां महीयताम् ।
ममापि च क्षपयतु नीललोहितः
पुनर्भवं परिगतशक्तिरात्मभूः ।

7. यथेच्छम् एकस्य प्रश्रस्य उत्तरं लेख्यम् । $10 \times 1 = 10$

- (क) छन्दोमञ्जरीमात्रित्य लघुगुरुव्यवस्था संक्षेपेण प्रतिपादनीया ।
- (ख) वंशस्थविलम् इत्यस्य मालिनी इत्यस्य च स्वरूपं प्रतिपाद्यताम् ।

—x—